

Česká bioklimatologická společnost

Sekretariát: Kroftova 43, 616 67 Brno

I n f o r m a č n í   z p r a v o d a j

pro členy Společnosti

č. 44

Praha, prosinec 2014

Sestavil: RNDr. Jaroslav Střeščík, CSc.

ISSN 1212-3420

Vážené dámy a vážení pánové,

příchod nového roku je důvodem jednak zamýšlení, jaký byl ten odcházející, zda se naplnilo všechno, co jsme si představovali. Na druhé straně se zamýšlíme, co udělat, aby ten nový, přicházející byl ještě lepší, bohatší a příjemnější. Předpokládám, že každý, kdo čtete tento Zpravodaj, se také nad rokem 2014 zamyslí a též bude mít svou představu, co v roce 2015. Byl bych rád, kdyby se naše hodnocení hodně podobala. Pokud ne, bylo by dobré dát podněty k další činnosti.

*Pokud srovnáme aktivity naší Společnosti v roce 2014 s plánovanými, můžeme konstatovat, že jsme takřka vše zvládli. Jako každým rokem seminář „Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí“ ve spolupráci s hvězdárnou v Úpici. Za tuto mnohaletou spolupráci je potřeba poděkovat všem kolegům hvězdárny. Proběhla také konference „**Extrémy oběhu vody v krajině**“, která měla velmi příznivou odezvu i s ohledem na aktuálnost tématu.*

*Naše společnost zajišťovala společnou konferenci se slovenskými kolegy a další spolupracujícími organizacemi, a to „**Mendel a bioklimatologie**“. Uskutečnila se 3. až 5. září v Brně. První den proběhl přímo v Mendelově brněnském působišti, ve starobrněnském klášteře. Pro všechny účastníky bylo jednání v refektáři kláštera hlubokým zážitkem. Podobně byly hodnoceny návštěvy Mendelova muzea ve Vrážném a muzea v Šardicích. Několikrát jsem byl dotazován, proč je v názvu jméno Ř. Mendela. Myslím si, že jsme se rozhodli oprávněně, protože Mendelovy práce a aktivity se týkaly také našeho oboru. Proběhla též již 29. konference „**Aktuální otázky bioklimatologie zvířat**“, jako každoročně s českou a slovenskou účastí. Velkou pomocí pro zajištění této konference je podpora ze strany*

Ministerstva zemědělství. Těm, kteří se uvedených konferenci nemohli zúčastnit, doporučuji navštívit naše webové stránky, kde je již většina sborníků.

Do přehledu aktivit jednoznačně patří, že 3. 9. 2014 proběhla Valná hromada s volbou nového výboru. Pojem „nového“ asi při pohledu jeho složení není zcela výstižný. Je to ovšem dáno tím, že o tuto činnost není velký zájem a je třeba ocenit ty, kteří jsou pro Společnost ochotni odvádět časově náročnou práci bez otázky, dnes tak frekventované, co z toho budu mít.

Ve výhledu na rok 2015 musím nejdříve uvést, že 8. září 2015 uplyne padesát let existence naší Společnosti. Na společném jednání výborů České a Slovenské bioklimatologické společnosti jsme jednali o vhodném připomenutí tohoto významného data. S největší pravděpodobností ho spojíme s konáním mezinárodní konference v září 2015, kterou budou zajišťovat slovenští kolegové.

Pro rok 2015 výbor připravil již v průběhu října plán činností pro Radu vědeckých společností, kde jsou všechny naše tradiční konference, jakou je „úpická“, „aktuální otázky bioklimatologie zvířat“ a „jarní“. Tato bude zaměřena na problematiku vody, ale v užším pojetí, její název je „Závlahy a jejich perspektiva“.

Dámy a pánové, těším se na spolupráci v příštím roce a děkuji za vaše aktivity v roce 2014.

Jménem vedení naší Společnosti přeji v roce 2015 pohodu, úspěchy osobní i pracovní a hodně zdraví.

Jaroslav Rožnovský

Valné volební shromáždění členů České bioklimatologické společnosti

Valné volební shromáždění členů ČBkS se konalo dne 3. 9. 2014 v 17.00 hodin v refektáři Mendelova muzea v Brně. Důvodem pro volbu tohoto místa a data byly zkušenosti s malou účastí na Valných shromážděních v minulosti. Letošní Valné shromáždění navazovalo na konferenci „Mendel a bioklimatologie“, která se konala v témže místě, s předpokladem, že mnozí naši členové se této konferenci zúčastní a budou tedy přítomni i na Valném shromáždění, a že i někteří další členové z Brna se Valného shromáždění zúčastní, i když nejsou účastníky konference. Pokud by se konalo Valné shromáždění v Praze nebo v Brně jako samostatná akce, jistě by pro většinu členů z jiného města nebylo únosné vážít cestu do Prahy nebo do Brna pouze pro toto krátké zasedání. Účast našich členů na konferenci však byla přesto nízká a tomu odpovídala i účast na Valném shromáždění. Přítomno bylo pouze 10 členů, z toho jen jeden nebyl účastníkem konference.

Přednesena byla krátká zpráva o činnosti, revizní zpráva a plán činnosti na další tříleté období, za nimiž následovala krátká diskuse. Byl konstatován malý zájem o členství v Bioklimatologické společnosti a ještě menší zájem o výkon kterékoli funkce v ní. Z toho důvodu v současném ani v navrhovaném výboru není nikdo uveden jako náhradník či zástupce některého funkcionáře. Počet členů se neustále snižuje, avšak tento pokles se v posledních letech podařilo značně zpomalit. Přírozený úbytek členů, zvláště vyššího věku, je zčásti kompenzován přihláškami nových členů, mladších a aktivních. Poté byl tajnou volbou zvolen nový výbor Společnosti a jmenovitě předseda. Pro návrh kandidátky hlasovali jednomyslně všichni přítomní účastníci, dále došlo elektronickou poštou dalších 10 kladných hlasů. Celý výbor bude pracovat v téměř stejném složení jako v období předcházejícím.

Usnesení

Valné volební shromáždění členů ČBkS se konalo dne 3. září 2014 v 17.00 hod. v Brně za přítomnosti 10 členů.

Valné shromáždění schvaluje:

- zprávu o činnosti ČBkS v minulém funkčním období, přednesenou odstupujícím předsedou Společnosti RNDr. Ing. J. Rožnovským, CSc.,
- zprávu revizní komise vypracovanou Ing. V. Kožnarovou, CSc., a udělení absolutoria odstupujícímu výboru,
- tajnou volbu nového výboru na období 2014 – 2018 a jmenovitě nového předsedu Společnosti RNDr. Ing. J. Rožnovského, CSc.,
- plán činnosti ČBkS na období 2014 – 2018,
- zrušení sekce technické bioklimatologie pro nepatrný zájem členů,
- jmenování Doc. Ing. Vlastimila Pasáka, DrSc., a RNDr. Ing. Jaroslava Dykasta, CSc., čestným členem České bioklimatologické společnosti.

Seznam členů výboru ČBkS zvoleného na období 2014 – 2018:

předseda RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., pracoviště Český hydrometeorologický ústav, pobočka Brno, Kroftova 43, 616 67 Brno, tel. 541 211 957, e-mail: roznovsky@chmi.cz.

místopředsedkyně RNDr. Eva Marková, CSc., tel. 603 277 589, e-mail: eva.radec@seznam.cz.

hospodář a organizační tajemník RNDr. Jaroslav Střeštík, CSc., pracoviště
Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Boční II 1401, 141 31 Praha 4,
tel. 267 103 321, e-mail: jstr@ig.cas.cz.

předseda sekce bioklimatologie člověka Doc. MUDr. Jan Sitar, CSc.,
pracoviště Interní a endokrinologická ordinace Polikliniky v Kuřimi,
tel. 541 428 217, e-mail: Dr.Sitar@seznam.cz.

předsedkyně sekce agrobioklimatologie Ing. Hana Středová, PhD,
pracoviště Mendelova univerzita, Zemědělská 1, 613 00 Brno,
tel. 545 132 408, e-mail: hana.stredova@mendelu.cz.

předseda sekce silvibioklimatologie Prof. Ing. Ilja Vyskot, CSc., pracoviště
Mendelova univerzita Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno,
tel. 545 134 084, e-mail: vyskot@mendelu.cz.

předseda sekce bioklimatologie zvířat Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc.,
tel. 603 783 765, e-mail: novak.pavel@email.cz.

Revizní komise:

Ing. Věra Kožnarová, CSc., pracoviště Česká zemědělská univerzita,
160 00 Praha 6 - Suchbátka, tel. 224 382 785, e-mail: koznarova@af.czu.cz.

Ing. Lenka Hájková, PhD., pracoviště Český hydrometeorologický ústav,
pobočka Ústí nad Labem, tel. 472 706 036, e-mail: hajkova@chmi.cz.

Zpráva revizní komise

o výsledku hospodaření a správnosti účetní evidence České bioklimatologické společnosti ve funkčním období 2010 – 2014

Vzhledem k ukončení funkčního období výboru ČBkS byla dne 28. srpna 2014 revizní komisí provedena závěrečná kontrola hospodaření a účetních dokladů Společnosti. Hospodář společnosti, tj. pan RNDr. J. Střešík, podal oběma revizorům v průběhu zmíněné kontroly vyčerpávající informace a případně vysvětlení.

Revizní komise ve složení Ing. V. Kožnarová a Ing. L. Hájková navázala na poslední zprávu komise ze dne 14. 5. 2010. Revizní komise provedla kontrolu formální a věcné správnosti účetních dokladů a správnosti sestavení ročních účetních výkazů (rozvaha a výsledovka k 31. 12. 2013).

Revizní komise dále konstatovala, že finanční prostředky byly racionálně čerpány k zajištění vytčených úkolů Společnosti. Jejich vyúčtování bylo shledáno bez závad a v souladu s platnými předpisy. Účetnictví vlastních prostředků a prostředků z dotací je vedeno odděleně v souladu s předpisy AV.

Výsledek revize: Při kontrole revizní komise nezjistila žádné nedostatky ve vedení účetnictví, v čerpání dotací ani při sestavení ročních účetních výkazů; všechny zaúčtované doklady jsou vedeny v souladu s platnými předpisy. Revizní komise proto doporučuje Valné hromadě schválit hospodaření a finanční výsledek Společnosti za kontrolované období leden 2010 – červenec 2014.

Věra Kožnarová, Lenka Hájková

Činnost ČBkS v roce 2015

Činnost ČBkS bude i v roce 2015 částečně financována státem prostřednictvím Rady vědeckých společností, složky Akademie věd, formou dotace jednotlivých projektů. Těžištěm činnosti Společnosti budou tedy následující projekty:

Projekt **I/15** – Vydání Zpravodaje č. 45 pro členy ČBkS, odborného informativně-organizačního obsahu v hraničním vědním oboru bioklimatologie všech tří skupin – člověka, rostlin a zvířat – v nákladu 70 výtisků o rozsahu cca 20 stran. Zpracovatelem projektu je RNDr. Jaroslav Střeščík, CSc.

Projekt **II/15** – Pořádání pravidelné, v pořadí již 36. konference „Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí“. Konference se bude konat v Úpici ve dnech 19. – 21. května 2015. Zpracovatelkou a realizátorkou projektu je RNDr. Eva Marková, CSc. Informace a přihlášky: mullerova@obsupice.cz. Podrobnější informace budou na [www stránkách http://www.obsupice.cz](http://www.obsupice.cz) → seminář, kde bude i elektronický formulář přihlášky. Přihlášku i s abstraktem bude nutno poslat do 21. 2. 2015.

Projekt **III/15** – Pořádání konference „Závlahy a jejich perspektiva“. Konference se bude konat 18 – 19. března 2015 v Mikulově. Zpracovatelem a realizátorem projektu je RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., tel. 541 211 957, e-mail: roznovsky@chmi.cz. Na této adrese budou k dispozici informace a přihlášky. Budou též na webových stránkách

Společnosti, <http://www.cbks.cz> . Přihlášeným účastníkům bude zaslán podrobný program.

Projekt **IV/15** – Vydání publikace „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat 2015“. V této publikaci budou uveřejněny příspěvky účastníků stejnojmenného semináře, který se bude konat v Brně v listopadu nebo v prosinci 2015 v budově pobočky ČHMÚ Brno, Kroftova 43, 616 67 Brno. Zpracovatelem a realizátorem projektu je Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc. Informace a přihlášky na seminář: Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc., tel. 603 783 765, e-mail: novak.pavel@email.cz, nebo RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., e-mail: roznovsky@chmi.cz , telefon 541 211 957.

Podle novelizovaných směrnic pro dotace se pořádání konference nebo semináře a vydání sborníku považuje pro účely poskytování dotací za dvě samostatné akce. ČBkS se samozřejmě bude podílet také na publikování přednesených referátů na konferencích v rámci projektů II a III a na pořádání semináře, z něhož budou příspěvky publikovány v rámci projektu IV.

ČBkS se bude také podílet na pořádání pravidelné Česko-Slovenské bioklimatologické konference, jejímž hlavním pořadatelem bude v roce 2015 Slovenská bioklimatologická spoločnosť a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Konference se bude konat v Nitre v polovině září 2015 a bude s mezinárodní účastí. Bližší informace budou uvedeny na webových stránkách Společnosti, <http://www.cbks.cz>, nebo přímo u pořadatelů: Prof. RNDr. Bernard Šiška, PhD, Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra, e-mail: bernard.siska@uniag.sk, RNDr. Viera Horecká, CSc., Slovenský hydrometeorologický ústav, e-mail: viera.horecka@shmu.sk. Přihlášeným účastníkům bude zaslán podrobný program.

Konference Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí

Ve dnech 13. – 15. května 2014 se v sále obchodního centra v Úpici uskutečnila již 34. interdisciplinární konference „Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí“. Tu pořádala Hvězdárna v Úpici ve spolupráci s Komisí pro otázky životního prostředí AV ČR, Českou astronomickou společností – Východočeskou pobočkou v Úpici, Českou astronomickou společností – Sluneční sekci, Českou bioklimatologickou společností v Praze, Českou lékařskou společností J. E. Purkyně – Spolkem lékařů v Trutnově, Jednotou českých matematiků a fyziků a Městem Úpice. Hlavním garantem akce byla Hvězdárna v Úpici. Konference se zúčastnilo cca 40 odborníků z různých zainteresovaných oborů i zájemců o probíranou tematiku.

Na konferenci zaznělo 18 referátů z oblasti astronomie, přístrojové techniky, geofyziky, meteorologie, ekologie, medicíny a filozofie. Vedle informace o úplném zatmění Slunce v r. 2013 se účastníci dověděli např. o extrémních projevech sluneční aktivity v některých cyklech, o vlivu vln horka na kardiovaskulární nemocnost a úmrtnost, jak vítr modeluje zemský povrch, o průběhu seismické aktivity na Trutnovsku a Náchodsku mezi lety 1000 – 1900 a zamysleli se nad definicí pravdy.

Velmi zajímavá byla též informace týkající se otázky světelného znečištění. V referátu s názvem „Člověk ve svém nočním prostředí aneb o ztrátě tmy“ bylo ukázáno, že ztráta noční tmy neomezuje jen astronomy v jejich činnosti, ale má též velmi negativní dopad např. na zdravotní stav člověka, život nočních živočichů a celou v přírodě jako takovou.

Zajímavý byl i doprovodný program konference. Ve volném odpoledni se účastníci rozdělili na dvě skupiny, kdy jedna navštívila zoologickou zahradu ve Dvoře Králové nad Labem a druhá odvodňovací štolu v dolech v Malých Svatoňovicích s přístroji registrujícími seismické poruchy. Účastníci měli též možnost vyslechnout přednášku o baronu Arturovi Krausovi.

Eva Marková

Konference „Extrémy oběhu vody v krajině“

Jak se už stalo tradicí, každý rok na jaře se koná, obvykle na jižní Moravě, česko-slovenská konference věnovaná vztahu meteorologie k zemědělství, lesnictví či krajině. Letošní z této řady se konala ve dnech 8. – 9. dubna v Mikulově a její hlavní téma byla problematiky vody. Spolupořadatelé byly kromě ČBkS a SBkS také ČMHÚ Brno, Mendelova univerzita Brno, VÚ meliorací a ochrany půdy a Asociace pro vodu v krajině. Konference se zúčastnilo 77 odborníků různých profesí a z různých výzkumných pracovišť a vysokých škol, z toho 21 ze Slovenska. Je potěšující, že mezi přítomnými byla také řada postgraduálních studentů, pro něž je jistě kontakt se současným výzkumem důležitý.

Předneseno bylo celkem 46 příspěvků, z toho dva na plenárním zasedání a další v sekcích: Srážkové poměry a evapotranspirace (6 příspěvků), Sucho a jeho dopady (10 příspěvků), Povodně (5 příspěvků) a Eroze (7 příspěvků), a dále celkem 16 posterů. Ukazuje se, že problematika sucha je právě na jižní Moravě velmi aktuální, navzdory občasným povodním, a proto se problematice vody budou jistě věnovat i další z této řady konferencí.

Součástí konference byla krátká exkurze zaměřená na pozemkové úpravy a krajinný ráz Mikulovska, již však příliš nepřálo počasí. Účastníkům konference byl na místě vydán tištěný sborník abstraktů přednesených příspěvků a CD s plnými texty v českém nebo slovenském jazyce.

Jaroslav Střeščík

Česko-slovenská konference Mendel a bioklimatologie

V letošním roce, jako v každém sudém roce, pořádala pravidelnou Česko-slovenskou bioklimatologickou konferenci opět česká strana. Protože v roce 2014 jsme vzpomenuli 130 let od úmrtí Gregora Johanna Mendela, po němž se jmenuje brněnská zemědělská a lesnická univerzita, bylo jako místo konání konference vybráno Brno.

G. J. Mendel je v širší veřejnosti znám jako zakladatel genetiky. Méně je známo, že současně se věnoval meteorologii. Jako opat augustiniánského kláštera v Brně zavedl zde pravidelné meteorologické pozorování spojené rovněž se zpracováním naměřených dat. Mendel jako první si povšiml vyšších teplot vzduchu ve městě v porovnání s okolím, a zavedl pojem „městský tepelný ostrov“.

Konference se konala ve dnech 3. – 5. září 2014 v krásném prostředí Mendelova muzea. Spolupořadatelé byli kromě České a Slovenské bioklimatologické společnosti a Mendelova muzea také Mendelova univerzita, brněnská pobočka ČHMÚ a Výzkumný ústav rostlinné výroby.

Po úvodních slovech rektorů Masarykovy a Mendelovy univerzity a opata Augustiniánského kláštera byly předneseny na plenárním zasedání čtyři přednášky. Potom následovaly přihlášené přednášky v sekci Počasí, podnebí a extrémy (9 přednášek) a Bioklima a porostní klima (5 přednášek). Toto vše se konalo v refektáři Mendelova muzea. Další přednášky se konaly v budově Mendelovy univerzity, a to v sekci fenologie (5 přednášek) a Agroklimatologie a půdní klima (4 přednášky). Tamtéž se konala posterová sekce (26 posterů).

Součástí konference byl zájezd do Vrážného (rodiště G. J. Mendela), kde je Mendelovo muzeum, a prohlídka augustiniánských sklepů v Šardicích.

Celkem se konference zúčastnilo 72 odborníků z různých vědních oborů a různých pracovišť, z toho 30 ze Slovenska.

Přednášky a postery byly publikovány v anglickém jazyce ve sborníku na CD, který byl účastníkům k dispozici již na konferenci. Abstrakty byly vydány v tištěném sborníku abstraktů.

Příští Česko-Slovenskou bioklimatologickou konferenci budou pořádat slovenští kolegové, konference bude v Nitře ve dnech 15. – 17. září 2015, konkrétní místo bude ještě upřesněno.

Jaroslav Střešík

Jubilanti v roce 2014

Přejeme všem našim jubilantům hodně zdraví a spokojenosti

= 65 let =	
Marková Eva RNDr. CSc.	22. 12. 1949
Najbrt Jiří MUDr.	23. 1. 1949
Rožnovský RNDr. Ing. CSc.	1. 3. 1949
Vyskot Ilja Prof. Ing. CSc.	27. 7. 1949
= 81 let =	
Dykast Jaroslav RNDr. Ing. CSc.	9. 3. 1933
= 82 let =	
Sitar Jan Doc. MUDr. CSc.	14. 9. 1932
= 83 let =	
Daniel Milan RNDr. CSc.	14. 6. 1931
Haš Stanislav Ing.	5. 4. 1931
Chalupa Vladimír Prof. Ing. DrSc.	1. 7. 1931
= 86 let =	
Krečmer Vladimír Ing. CSc.	22. 1. 1928
Skuhravý Václav RNDr. CSc.	1. 4. 1928
= 87 let =	
Valníček Boris RNDr. DrSc.	11. 4. 1927
= 90 let =	
Pasák Vlastimil Doc. Ing. DrSc.	23. 12. 1924

